Expunerea de motive
la legea pentru infiinţarea „Casei oştirei"

Dăm mai jos textul expunerei de motive a d-lui Armand Călinescu, preşedintele consiliului şi ministru al apărării naţionale, la legea înfiinţării „Casei oştirei", ale cărei capitole mai principale le-am publicat în numărul nostru de eri.

Ofiţerii şi întreg personalul militar au dreptul la cea mai largă solicitudine din partea Statului, de oarece ei îşi închină toate puterile şi toată viaţa pentru siguranţa şi apărarea Patriei.

Pregătirea lor specială nu le îngăduie nici măcar ca la ieşirea lor la pensie, să se folosească de cunoştinţele câştigate în armată, pentru a exercita alte profesii. In timp ce avocaţii, magistraţii şi majoritatea funcţionarilor publici, odată pensionaţi pot găsi întrebuinţări în servicii particulare, cei mai mulţi ofiţeri sunt obligaţi să trăiască numai din pensia lor.

Pentru aceste motive se cuvine ca Statul să garanteze Corpului ofiţeresc posibilităţi pe cari acesta nu şi le poate asigura singur.

Casa Militară de Economie, Credit şi Ajutor a ofiţerilor, a luat fiinţă cu gândul de a înlesni viaţa materială a Corpului ofiţeresc, dar această instituţie a ajuns la o stare dintre cele mai înfloritoare prin rezervele ei, fără să mai corespundă însă actualelor nevoi ale ofiţerilor. Dobânzile ridicate şi modalitatea de calculare a dobânzilor, aşa cum era prevăzută în vechea lege, îngreuna considerabil sarcina ofiţerilor.

Cum o asemenea instituţie nu este un scop în sine, ci numai un mijloc pentru ajutorarea cât mai largă a membrilor ei şi cum nivelul general al dobânzilor a scăzut, era firesc ca această Casă să se adapteze noilor condiţiuni economice ale pieţei, să ţină seamă de grelele condiţiuni de viaţă ale ofiţerilor şi să scadă dobânda, fixând şi o normă echitabilă pentru calculul ei.

Casa Militară de Credit şi Ajutor, lăsase nerezolvată una din problemele cele mai vitale, pentru Corpul ofiţeresc şi anume aceea a asigurărilor.

Noua instituţie, urmărind şi soluţionarea asigurărilor, îşi sporeşte sfera sa de acţiune şi din aceste motive Casa Militară de Credit, a devenit o adevărată „Casă a Oştirei', aşa cum am şi numit-o prin legea de faţă.

Simţămintele de solidaritate cari nicăeri nu au o valoare mai subliniată ca în armată, ne-a făcut să creiem obligaţiuni pentru tot corpul ofiţeresc, de a colabora la această operă de ajutorare a ofiţerimii.

După acest proect toţi ofiţerii au îndatorirea de a face parte din Casa Oştirei, de a depune cotizaţiuni lunare şi a se bucura de avantagiile oferite prin operaţiunile de credit şi asistenţă ce constituesc scopul Casei.

In afară de aceste avantagii, Statul făcând jertfa unei contribuţiuni anuale a dat putinţa realizărei asigurărei ofiţerilor, care este o operă de interes superior pentru armată.

Proectul prevede două categorii de membri, membrii de drept şi membrii admişi.

Membrii de drept sunt toţi acei cari au dreptul la asigurare, adică toţi ofiţerii, subofiţerii şi maeştrii militari, iar cei admişi sunt toţi ofiţerii pensionari proveniţi din activitate, funcţionarii civili din serviciul Armatei, funcţionarii Casei şi pensionarii foşti funcţionari ai Casei Militare de Economie, Credit şi Ajutor, care nu au drept la asigurare dar care beneficiază de toate celelalte avantagii ale legii.

Pentru membrii de drept se va prevedea în legea soldelor o indemnizare de asigurare, echivalentă cu 5% calculat la valoarea totală a drepturilor lunare brutto, care se va înscrie în bugetul statului şi se va plăti ca subvenţie anuală Casei Oştirei, pentru asigurarea acestor membri.

In schimbul acestei cotizaţii Casa va asigura membrilor ei de drept, la ieşirea la pensie pentru limita de vârstă, în caz de infirmitate sau deces, lor sau urmaşilor îndreptăţiţi, un capital în raport cu vechimea de asigurare şi cu ultima soldă lunară brutto.

Contribuţia membrilor „Casei Oştirei" am redus-o dela 4% la 3%, realizând astfel o simţitoare uşurare a sarcinilor pentru membrii ei.

Aceste reţineri se vor restitui membrilor sau urmaşilor lor, cu o dobândă anuală compusă de 3%.

Fondurile de economii şi acel disponibil al asigurării, organizat în condiţiunile specificate mai înainte, vor fi folosite pentru fructificare prin împrumuturi.

S'au creiat două categorii de credite:

a) In contul soldei, salariului sau pensiei.

b) Imprumuturi pe garanţii reale.

In contul soldei, salariului sau pensiei, s'a creiat pe lângă împrumuturile obişnuite ale vechei legi, împrumuturile pentru nevoile excepţionale ale ofiţerilor.

S'a redus dobânda dela 6% plus comision la 5% fără niciun alt spor sau comision.

S'a mărit durata de rambursare dela 36 rate la 60 rate, reducând astfel quantumul ratelor pentru împrumuturile maxime cu 40% faţă de trecut.

Pentru o uşurare cât mai mare, am prevăzut ca diversele rate ale tuturor împrumuturilor în contul soldei, să se contopească într'o rată unică pe termenul maxim.

In categoria împrumuturilor pe garanţii reale, s'a creiat împrumutul pentru construcţii (ipotecare). Aceste împrumuturi vor fi astfel restituite, încât să dea complectă siguranţă Casei şi în acelaş timp membrii ce se împrumută îşi asigură un cămin modest dar confortabil, cu rate de achitare cari nu depăşesc cu mult chiria ce s'ar plăti pentru un astfel de cămin

In sistemul preconizat, Casa va putea să acorde de aci înainte, oricărui membru împrumuturi diferite, într'un quantum total de 4—5 ori mai mare decât în trecut.

Pentru asigurarea cailor ofiţereşti, după vechea lege se asigurau caii numai pentru caz de moarte. Constatându-se însă, că puterea de rezistenţă a calului diminuează foarte degrabă, pierzând foarte curând puterea combativă, pentru a putea asigura aceeaşi valoare sau capacitate pentru cal, în conformitate cu regulamentul legii de faţă, se vor face asigurări şi pentru reforma sau trecerea la trupă a cailor.

Organizarea Casei şi fondurile au fost astfel alătuite, ca să permită o bună administrare, iar prin controlul ce s'a prevăzut; prin organele respective ale Casei, acele ale Ministerului Apărărei Naţionale şi acele ale Inaltei Curţi de Conturi, buna rânduire şi administrare vor fi asigurate.

De oarece în primii ani de aplicare a legii de faţă, vechimea ca membri ai Casei a ofiţerilor cari urmează să iasă la pensie, este foarte redusă, a fost nevoie de un corectiv, care să permită şi acestora să beneficieze de avantagiile asigurării, într'o astfel de măsură, încât să poată fi puşi şi ei la adăpostul zilei de mâine.

Pentru acest scop, am prevăzut o fază de tranziţie de 20 ani, în care timp ofiţerilor cari vor ieşi la pensie li se va completa vechimea în felul următor: In primul an de funcţionare a Casei, se va afecta tuturor membrilor asiguraţi, un spor de 10 ani vechime ca membrii ai Casei, spor care se va reduce însă în fiecare an următor, cu câte o jumătate de an, astfel ca la finele fazei de 20 ani, nu se va mai aplica niciun spor, întrucât sumele ce urmează să primească ca asigurare după 20 ani vechime ca membru, reprezintă un sprijin material suficient, asigurarea atingându-şi astfel scopul.

Legea astfel cum a fost alcătuită prevede în dispoziţiile ei generale şi cazul de război. In această situaţie, operaţiile de credit şi asigurare ale Casei se suspendă de drept, neputând să funcţioneze decât întreprinderile a căror venituri propii şi posibilităţi de fructificare le îngăduie să fiinţeze.

Tot ca o mare ajutorare a familiei personalului militar, s'a dispus ca să se poată plăti familiilor membrilor de drept ai Casei, conform procurei lăsate de membrul plecat în războiu, o cotă de ¼ din eventualele drepturi rezultate din prima de asigurare şi economiile pe care le-ar avea membrul în momentul decretării mobilizării.

IN CONCLUZIE: Prin dispoziţiunile legii de faţă, s'a creiat asigurarea personalului militar spre a-i putea da siguranţa necesară corespunzătoare riscului carierei.

— S'au creiat împrumuturi mai eftine prin reducerea dobânzilor dela 6% plus comisionul de 1% la 5%.

— S'a creiat o rată unică cu 40% mai mică decât cea care se reţinea în trecut pentru acelaş capital împrumutat.

— S'a dat posibilitate ca să se obţină de personalul militar împrumuturi de 4—5 ori mai mari ca în trecut.

— Se asigură unui membru de drept prin împrumuturile ipotecare, posibilitatea de procurare a unui cămin, care să se poată achita din însăşi chiria ce ar urma să ile plătită pentru acest cămin.

— Se măresc posibilităţile de asistenţă sub toate formele.

— S'au asigurat caii ofiţereşti pe lângă cazul de deces şi pentru cazul de diminuare a puterei de muncă.

Lupte aeriene
între aviaţia ungară şi cea slovacă

Budapesta, 26 (Rador). — **Agenţia telegrafică ungară transmite următorul comunicat oficial:**

Avioane militare slovace au efectuat în zilele de 23 şi 24 Martie atacuri aeriene contra comunelor Ungar, Utcas, Revhely, Nagyberezna, Tiba, Szobranc, Alsohalas şi Palocz, apoi contra oraşului Ungvar. Constatarea pagubelor provocate de aceste atacuri este în curs.

Forţele aeriene slovace au suferit, cu prilejul atacurilor, următoarele pierderi: unul din aparatele care au participat în după amiaza de 23 Martie la atacul contra localităţii Nagyberezna a fost doborît de mitraliere. Avionul a luat foc şi echipagiul de două persoane a pierit în flăcări. Din cele trei avioane care au efectuat atacul din dimineaţa de 24 Martie, contra trupelor ungare staţionate la Szobranc şi contra comunei Szobranc, unul a fost doborît de avioanele de vânătoare ungare, în timp ce altul a fost silit să ateriseze lângă Ungvar. Pilotul aparatului, un lt.-colonel ceh, a fost făcut prizonier.

Din aparatele care au efectuat atacul dela 24 Martie, la amiază, contra oraşului Ungvar, mitralierele ungare au silit unul să ateriseze în apropiere de Nevicke. Pilotul, un subofiţer, a fost făcut prizonier.

La 24 Martie, în primele ceasuri ale după amiezii, 7 avioane de vânătoare slovace au bombardat comuna Palocz, incendiind casele. Agresorii au fost atacaţi de 9 avioane de vânătoare ungare, care au distrus complet pe agresori, doborînd toate aparatele.

Ca represalii contra violării frontierei aeriene în serie care au pricinuit grave pierderi, forţele aeriene ungare au efectuat un bombardament contra aerodromului Iglo din Slovacia, cu participarea a 12 avioane de bombardament, însoţite de o escadră de avioane de vânătoare. In urma bombardamentului, trei mari avioane de bombardament şi alte 14 avioane militare, împreună cu hangarele au fost distruse.

Dela 25 Martie nu s'a mai înregistrat nici o activitate a forţelor aeriene slovace. Forţele aeriene ungare n'au suferit nici o pierdere.

GUVERNUL UNGAR A ATRAS ATENŢIA GUVERNULUI SLOVAC

Budapesta, 26 (Rador). — *Agenţia telegrafică ungară transmite:*

Guvernul ungar, prin consulul său la Bratislava, a atras atenţia guvernului slovac asupra ştirilor false răspândite de biroul de presă şi de radio slovac. Pentru a evita scăderea simpatiei în Ungaria faţă de slovaci, guvernul ungar n'a vrut mai întâi să deschidă o polemică, dar negarea bombardării oraşelor deschise ungare de către slovaci a silit guvernul ungar să publice faptele. Guvernul ungar exprimă speranţa că guvernul slovac va comunica în cursul negocierilor afirmaţiile şi desminţirile sale, de a căror exactitate se va putea îndată forma o convingere.

UN COMUNICAT OFICIAL SLOVAC DESPRE LUPTELE DE SAMBATA

Bratislava, 26 (Rador). — **Un comunicat oficial privitor la luptele din cursul zilei de Sâmbătă dela Spiska Nova Ves arată că un locotenent, un caporal, cinci soldaţi şi 7 civili dintre cari două femei şi trei copii au fost uciş.**

Alte 20 de persoane au fost uşor rănite, iar 7 sunt grav rănite.

Bratislava este străbătută de detaşamente militare cari pleacă pe „front". Deasemeni au fost organizate manifestaţii împotriva ungurilor.

*

Budapesta, 26 (Rador). — **Un nou comunicat oficial publicat de agenţia telegrafică Ungară declară:**

Atacurile aeriene ale slovacilor contra teritoriilor ungare, date la 23 şi 24 Martie, au pricinuit următoarele pagube:

La Naggyberezna, în ziua de 23, la ora 14, 4 răniţi şi doi cai omorâţi; la Szobranc, în ziua de 24 Martie, ora 8, 17 morţi, 44 răniţi, 4 automobile şi trei tractoare distruse, 8 case incendiate; la Ungvar, în ziua de 24, la amiază, un rănit, trei automobile stricate, trei cai omorâţi; la Rozynyo, în ziua de 24, ora 16, un rănit, un automobil stricat şi alte pagube încă neprecizate; la Paloc, în ziua de 24, ora 17, 3 răniţi, 7 cai omorâţi, două automobile stricate, 5 case incendiate.

Generalul Franco
somează Madridul să se predea

Burgos, 26)telegramă particulară). — **Ofensiva naţionalistă a început în zorii zilei cu trupe exclusiv spaniole.**

Nu se mai ascunde aci că generalul Franco consideră că negocierile au ţinut îndeajuns. El cere acum ca Madridul să înceapă imediat executarea remiterei armamentului material.

„De vreţi ori nu" — a comunicat generalul Franco la Madrid — „de puteţi ori nu, mai aveţi numai câteva ceasuri, nu pentru a răspunde, ci pentru a executa.. Trecute aceste ore, năvălesc".

NAŢIONALIŞTII AU ADRESAT UN ULTIMATUM REPUBLICANILOR

Burgos, 26 (Rador). — Agenţia „D.N.B." transmite:

Cartierul general naţionalist a adresat Duminică, la ora 14 şi 40, un ultimatum republicanilor, în care se spune, între altele:

Triumful trupelor naţionale în Catalonia a fost recunoscut de lumea întreagă, chiar şefii comunişti spanioli au trebuit să recunoască superioritatea naţionaliştilor. Războiul este pierdut pentru roşii şi se impune predarea.

Spania naţionalistă menţine toate ofertele ei de clemenţă şi de iertare. Serviciul militar în armata roşie şi aparţinerea la un partid de stânga constitue o crimă. Numai criminalii vor fi aduşi în faţa justiţiei. Orice rezistenţă ulterioară este criminală şi nu va face decât să se mai verse sânge.

Necesităţile războiului impun o ultimă mare ofensivă, care va fi irezistibilă. De aceea populaţia este invitată să renunţe la orice rezistenţă şi să se predea.

EMISARI AI GUVERNULUI DIN MADRID LA BURGOS?

Burgos, 26 (Rador). — Corespondentul agenţiei „Havas" transmite:

Circulă aci svonul că un avion aducând emisari ai guvernului din Madrid ar fi aterizat la ora 15 pe aerodromul din Burgos.

In adevăr, la ora 15, cu tot viscolul puternic şi cu toată chiciura, un bimotor mare, verde, cu prora roşie şi cu cocarde tricolore, a aterizat pe aerodromul militar. Cei patru pasageri coboriţi din avion au fost conduşi imediat într'o clădire a aerodromului civil, unde a sosit, nu după mult timp, şi colonelul Gonzalo, şeful biroului II spaniol, împreună cu colonelul Ugria, şeful siguranţei, care este însărcinat cu conducerea negocierilor în numele guvernului naţionalist.

Emisarii par să fi adus răspunsul republicanilor la condiţiile puse de comandamentul naţionalist pentru predarea Madridului.

In cercurile oficiale se păstrează cea mai mare rezervă, astfel încât este cu neputinţă să se precizeze dacă republicanii acceptă condiţiile. Faptul însă că emisarii s'au întors la Madrid este interpretat ca o acceptare. In adevăr, avionul misterios şi-a luat din sborul la ora 17 şi 45.

Predarea Madridului

Madrid 26 (Rador). — **D. Juan del Rio, secretarul consiliului naţional al apărării a rostit Duminecă seara un discurs la postul de radio Madrid, în cursul căruia a dat cetire următoarelor telegrame:**

„Consiliul naţional către guvernul naţionalist:

„Mâine, Luni, vă vom trimite aviaţia noastră, pentru o predare simbolică. Vă rugăm să ne fixaţi o oră".

A doua telegramă spune:

„Consiliul apărării către guvernul naţionalist:

„Se poate să efectuăm predarea chiar în cursul după amiezii de azi".

A treia telegramă are următorul cuprins:

„Guvernul naţionalist răspunde:

„Este foarte urgent să predaţi armele în faţa iminenţei ofensivei noastre, care a şi început pe câteva fronturi. Ordonaţi trupelor d-voastră să arboreze drapelul alb".

D. Juan del Rio a făcut apoi un apel la calm pe lângă spaniolii din zona republicană, cerându-le să nu acţioneze din propria lor iniţiativă, ci să continuă a asculta de ordinele consiliului apărării.

Ofensiva naţionalistă a început în sectorul Cordova

Burgos, 26 (Rador). — Agenţia „Havas" anunţă că ofensiva naţionalistă a început în zorii zilei de Duminică, în sectorul Cordova.

*

Burgos, 26 (Rador). — Agenţia Havas anunţă că în zorii zilei de Duminică, forţele naţionaliste spaniole au început ofensiva.

Ele au atacat pe frontul Cordova pe care l'au rupt fără greutate.

Trupele naţionaliste înaintează acum foarte repede.

D. Azana a sosit la Paris

Paris, 26 (Rador). — *D. Azana, fostul preşedinte al republicii spaniole, a sosit la Paris însoţit de cumnatul său, d. Rivas Scheriff, venind din Savoia.*

In cercurile spaniole de dreapta se declară că d. Azana a avut mai multe întrevederi cu diferite personalităţi republicane şi în special cu d. Martinez Barrio, fostul preşedinte al fostelor Cortesuri.

DECLARAŢIILE NOULUI AMBASADOR AL SPANIEI NAŢIONALISTE LA PARIS

Paris, 26 (Rador). — D. Lequerica, noul ambasador al Spaniei naţionaliste la Paris, sosit Sâmbătă seară în Capitala Franţei, a făcut presei următoarele declaraţii:

„Sunt fericit că mă aflu din nou la Paris pentru a contribui la opera de împăciuire. Nădăjduesc într'o repede şi leală executare a acordurilor dela Burgos, executare care va avea cel mai bun efect asupra relaţiilor franco-spaniole şi care va îngădui desvoltarea lor într'un spirit de respect şi comprehensiune mutuală".

Peste o mie persoane din colonie spaniolă au salutat la gară pe d. Lequerica.

Un nou apel al d-lui Eden
la uniunea naţională

Londra, 26 (Rador). — **Intr'un discurs ţinut la Grimsby, d. Eden a lansat încă odată un apel la uniunea naţională.**

El a subliniat că pacea lumii poate depinde acum de repeziciunea cu care se va realiza această uniune şi cu care guvernul britanic va proceda pentru a convinge lumea că priveşte situaţia cu gravitate. Fostul ministru de externe a propus formarea imediată a unui guvern al tuturor partidelor. Pe de altă parte, el recomandă, în primul rând, „mobilizarea" industriilor, bogăţiilor şi rezervelor omeneşti şi în al doilea, unirea tuturor naţiunilor pacifice din Europa, pentru a rezista oricărei agresiuni.

Contele Teleki a inspectat Ukraina Carpatică

Budapesta, 26 (Rador). — *Agenţia telegrafică ungară anunţă că în cursul zilei de Sâmbătă, contele Teleki, preşedintele consiliului de miniştri, însoţit de d. Keresztes Fischer, ministru de interne, şi de d. Brody, fost prim-ministru al Ukrainei Subcarpatice, a sosit la Ungvar pentru o călătorie de inspecţie de două zile în Ukraina Subcarpatică.*

La aerodromul din Ungvar, contele Telcki a exprimat recunoştinţa sa pentru excelenta purtare a piloţilor unguri în cursul luptelor aeriene cu slovacii de Vineri.

La Szobranc, primul ministru a vizitat clădirile lovite de bombe în cursul atacului aerian de Vineri. După aceia a inspectat linia de frontieră dela Alsohalas.

Primul ministru şi-a continuat călătoria de inspecţie în valea Ung, oprindu-se în comunele Perecseny, Nagyberezna şi Kisberezna.

După ce s'a interesat de condiţiile vieţii în aceste regiuni, contele Teleki a părăsit oraşul Ungvar, plecând la Munkacs.

Trupele japoneze
au cucerit oraşul Naciang

Shanghai, 26. (Rador). — **Trupele japoneze au ocupat Duminică dimineaţa oraşul Naciang, capitala provinciei Kiangsi, după ce au forţat trecerea râului Kan, la nord-vest de oraş.**

Podul dela Ciungceng, care avea o lungime de 1500 m. a fost aruncat în aer de chinezi, înainte de a se retrage.

GUVERNUL CHINEZ PARASEŞTE ŞI CAPITALA CIUNG KING

Ciungking, 26 (Rador). — Guvernul chinez a hotărît să părăsească şi noua capitală Ciungking, pentru a se instala într'o localitate situată la aproximativ 100 km. de oraş.

——xX⊙●⊙Xx——

Circulaţia mărcii germane
a fost extinsă şi în Memel

Berlin, 26. (Rador). — **„Monitorul Oficial" al Reichului a publicat Duminică un decret care extinde circulaţia mărcii şi în teritoriul Memel.**

Raportul dintre marcă şi lita a fost oficial fixat la 40 de pfenigi pentru o lită.

Decretul intră în vigoare din ziua de 23 Martie 1939.

——xX⊙■⊙Xx——

Sangiacul Alexandreta
va fi incorporat la Turcia

Istambul, 26 (Rador). — **Ziarul „Hakit" anunţă din Ankara că încorporarea sangiacului Alexandreta la Turcia va fi proclamată oficial Marţea viitoare.**

Germania a protestat
împotriva reînarmării Lituaniei

Varşovia, 26 (Rador). — **Ziarul „Express Poranny" anunţă din Kaunas că ministrul Germaniei a protestat, în numele guvernului german, împotriva intensificării reînarmării Lituaniei, ceeace este contrar recentului acord germano-lituanian.**

Guvernul lituanian a subliniat în răspunsul său că întărirea apărării naţionale nu urmăreşte decât „apărarea libertăţii Lituaniei"

O expunere a ministrului de externe al Lituaniei

Kaunas, 26 (Rador). — **D. Urbsys, ministru al afacerilor străine, a făcut consiliului de miniştri o expunere a situaţiei.**

Consiliul de miniştri a însărcinat pe d. Lozoraitis, fost ministru, să conducă negocierile cu Reichul pentru aplicarea acordului încheiat zilele trecute.

Reprezentanţii ministerelor de externe şi de finanţe au procedat, împreună cu reprezentanţii organizaţiilor economice, la examinarea situaţiei după alipirea Memelului la Germania.

Construirea unei importante căi ferate
între marea Caspică şi golful Persic

Serviciul special al „Universului"

Istanbul, 26 (Radio-Central). — **Ziarele publică amănunte interesante asupra construirii căii ferate transirană, care va lega marea Caspică de golful Persic.**

Această linie ferată are o lungime de 1600 km. şi trece prin munţi şi deşert. Este cea mai grea construcţie de cale ferată din acest secol. La construirea ei lucrează acum 40 mii muncitori. Din cauza căldurii mari din cursul zilei, nu se lucrează decât noaptea la lumina reflectoarelor. Cheltuelile pentru construirea acestei căi ferate sunt evaluate la 40 milioane lire sterline. Până acum s'au cheltuit peste zece milioane lire sterline.

Cancelarul Hitler
a sosit la Muenchen

Muenchen, 26. (Rador). — **Fuehrerul a sosit Duminică dimineaţa, la ora 11, cu un tren special la Muenchen.**

El a fost salutat în gară de generalul von Epp, statthalter al Reichului, precum şi de numeroase persoane conducătoare ale partidului naţional-socialist, ale statului şi ale armatei.

Dela gară la locuinţa sa particulară, mulţimea a făcut Fuehrerului o primire entuziastă.

Numărul victimelor
avalanşei din Franţa

Toulouse, 26 (Rador). — **Cercetările făcute la Anzals, unde o avalanşe a acoperit un mare număr de lucrători, au îngăduit să se descopere încă zece cadavre. Numărul cadavrelor descoperite până acum se ridică la 13.**

Incă 15 persoane sunt dispărute. Nu sunt speranţe să mai fie descoperite în viaţă.

Astfel, până acum, numărul victimelor se ridică la 28.

UN DISCURS AL GENERALULUI VON BRAUCHITSCH

Sonthofen, 26 (Rador). — *Generalul von Brauchitsch, generalisimul armatei germane, a rostit un discurs la o întrunire a conducătorilor şi funcţionarilor partidului naţional-socialist din regiunea Sonthofen.*

Generalul von Brauchitsch s'a ocupat de funcţiunile armatei, de organizarea ei, de corpul ofiţeresc şi de problema colaborării între forţele armate şi partidul naţional-socialist.

D-sa a subliniat că puterea armatei depinde de armamentul şi de moralul ei. Apoi a cerut strângerea relaţiilor între armată şi partid pe baza încrederii garantate de concepţia comună asupra lumii.

Cercurile politice irlandeze
şi eventualitatea unui război european

Dublin, 26. (Rador). — **Situaţia internaţională şi atitudinea statului Eire în eventualitatea unui război european preocupă cercurile politice irlandeze.**

Se subliniază însemnătatea vizitei pe care d. De Valera a făcut-o Sâmbătă la Chequers d-lui Chamberlain şi se presupune că toate aceste probleme trebue să fi fost discutate de cei doi oameni de stat.

In cercurile apropiate de guvernul irlandez se exprimă părerea că situaţia internaţională actuală justifică o nouă examinare a problemei reunirii celor două Irlande, căci Irlanda ar avea o funcţiune foarte însemnată în timp de războiu şi pacificarea ei desăvârşită ar fi de un mare interes pentru Anglia.

Cronica literară

Ion Creangă, ediţie critică cu note, variante şi glosar, de G. T. Kirileanu (1).— Alexandru Macedonski, ediţie critică, cu un studiu introductiv, note şi variante, de Tudor Vianu (2)
M. Eminescu, Poezii, ediţie întocmită şi comentată de G. Călinescu (3)

Acum câţiva ani, arătam într'una din cronicele noastre, necesitatea editării în mod complet şi ştiinţific a operelor celor, cari prin trecerea vremii, au căpătat consacrarea definitivă în literatura noastră. Spuneam şi atunci, că paralel cu încurajarea meritată a generaţiei tinere de scriitori, trebuie săvârşită şi această lucrare, care poate avea pe lângă alte însuşiri şi semnul recunoştinţei faţă de înaintaşi.

Iată, că ceeace face „Fundaţia pentru literatură şi artă Regele Carol II", în cadrul unei bogate activităţi literare este şi împlinirea acestei nevoi spirituale şi naţionale.

Ediţia critică a marelui prozator moldovean este rezultatul muncii şi priceperei pe care numeroasele note ale d-lui G. T. Kirileanu le adeverşte.

Scrierile lui Ion Creangă s'au publicat pentru prima oară în revista „Convorbiri Literare" a Junimii din Iaşi, însă cu acele modificări aduse textului, cari au mâniat mult pe autor, răpindu-se, frumuseţii graiului moldovenesc, tot specificul. Mai târziu, V. G. Morţun a încercat editarea poveştilor lui Creangă, neputând însă tipări decât zece coale. Aceste începuturi de alcătuire metodică a operei marelui povestitor nu sunt neştiute de G. T. Kirileanu care cercetând variantele, deosebeşte următoarele principii ce au călăuzit pe Ion Creangă: 1) a nu călca regulile ortografice şi gramaticale pe care le preda şcolarilor săi, 2) a păstra eufonia şi a se feri de cacofonii 3) a nu întrebuinţa neologisme.

Literatura lui Creangă are un vocabular de o neîntâlnită bogăţie folclorică.

Acest lucru l-a înţeles d. G. T. Kirileanu. Aşa se explică lista cuvintelor mai puţin obişnuite dată în chiar tâlmăcirea lui Creangă.

Prin orânduiala materiei, prin bogăţia notelor făcute cu acel neastâmpăr care explică o laudabilă curiozitate intelectuală şi în deosebi prin onestitatea cu care a înţeles d. G. T. Kirileanu să comenteze opera lui Creangă, s'a săvârşit un act de pietate de o incontestabilă valoare culturală.

*

Poeziile lui Alexandru Macedonski au găsit în d. Tudor Vianu un valoros şi competent înţelegător. De fapt, d. Tudor Vianu a făcut mai mult de cât obişnuit se înţelege printr'o ediţie critică. Urmărind activitatea scriitorului, a definit personalitatea lui în toată întinderea şi ramificaţia.

„De multă vreme — spune d. Tudor Vianu — se simţea nevoia reeditării operelor lui Alexandru Macedonski. Volumele pe care el însuşi le-a tipărit în timpul vieţii au dispărut de decenii şi cele care s'au publicat curând după moartea sa, devenite şi ele extrem de rare, au apărut cu atâtea lipsuri, în cât, atunci când nu este cu totul necunoscut, Macedonski nu există pentru generaţia actuală decât într'o imagine incompletă şi desfigurată. Ediţia de faţă, cea dintâi care înfăţişează într'un bloc masiv operele capitale ale lui Alexandru Macedonski, încearcă să repare o nedreptate şi să completeze o lipsă, viu resimţită de toţi acei cari cinstesc în autorul „Nopţii de Decemvrie", pe unul din cei mai de seamă scriitori ai literaturii noastre".

Lucrarea de faţă este compusă din două părţi. Prima parte, o erudită introducere, este închinată vieţii şi personalităţii lui Alexandru Macedonski (1854-1920). A doua parte, divizată la rândul ei, cuprinde: poeziile lui Alexandru Macedonski şi note şi variante.

In rândurile de faţă, ar fi greu şi poate chiar inutil pentru scopul ce-l urmărim, a ne ocupa propriu zis de poeziile lui Macedonski. Ca atare, ne mărginim doar a ne opri asupra introducerii d-lui Tudor Vianu, care defineşte poziţia comentatorului în faţa elementelor constitutive ale creaţiunii artistice.

D. Tudor Vianu a înţeles să urmărească, pas cu pas viaţa poetului, suprinzându-i formaţiunea intelectuală, deceptiile, influenţele.

Astfel, ne povesteşte, bazat pe documente, ştiind să se păstreze într'o necesară imparţialitate şi dând o cât mai largă aşezare informaţiunilor culese de prin publicaţiunile timpului, toată viaţa poetului.

In acea parte a analizei operei literare a lui Alexandru Macedonski, d. Tudor Vianu face o originală şi interesantă înfăţişare a locului ce-l ocupă acesta în literatură.

Cunoaşterea în deaproape a vieţii poetului ajută pe comentator să afle mai lesne justificarea diferitelor tendinţe pe care le conţine opera.

Alexandru Macedonski era un inegal. Temperamentul său era ca atare. Inregistrând influenţele timpului venite prin intermediul unei culturi ce nu putea fi alta mai nimerită unei formaţiuni serioase, nu insemnează că se poate vorbi despre lipsă de originalitate. Opera lui Macedonski înfăţişează un univers moral. In ce constă acest univers moral, cum se înfăţişează el în partea valabilă a operii lui Macedonski, se întreabă d. Tudor Vianu.

Macedonski a realizat o poesie grefată pe concepţia că viaţa este o luptă.

„Ceeace îl isbeşte mai mult în spectacolul vieţii este chipul în care oamenii se înfruntă şi se rănesc, nu acela în care îşi dau mâna şi colaborează".

Poezia lui este opusul poeziei lui Schiller sau a lui Sully Prudhomme.

Ideea solidarităţii sociale şi a cooperării în vederea atingerei unui ideal e străină universului moral al lui Macedonski *„Poeziile lui* — spune d. Vianu *sunt pline de strigătele durerii de a se şti singur, într'o lume în care ne pândesc vrăjmaşii şi în care virtuţile omului nu numai că nu sunt recunoscute şi răsplătite, dar sunt mai degrabă pricina nefericirii celui care le practică.*

In acest univers al vrăjmăşiei şi nedreptăţii, binele de care te învredniceşti trezeşte în dâra lui invidia şi ingratitudinea". In faţa acestei lumi stăpânită de rău şi durere, în care nici familia, nici femeia, nici prietenia nu te pot mângâia, ele fiind izvor de amărăciune şi decepţie, Macedonski râde; râsul său însă izvoreşte din revoltă şi aceasta din desnădejde.

Pentru realizarea acestei lumi, vizualitatea lui Macedonski este aceea a unui artist plastic. *„Lumea văzută nu-l interesa atât pentru valorile ei de expresie, cât pentru simplele ei valori plastice. Universul sensibil n'are pentru el adâncimi, o viaţă interioară deopotrivă cu a sentimentului în noi. El nu îndreaptă către natură un suflet sensibil şi înrudit, ci mai mult un ochiu curios şi atent. Am spune că vizualitatea lui Macedonski este atitudinea unui amator rafinat, pasionat de forme şi culori pe care le studiază cu ur. fel de minuţie caracteristică".*

Privitor la locul lui Macedonski în cadrul literaturii noastre, d. Tudor Vianu, după ce se întreţine îndeaproape cu întreaga operă a poetului, face considerăţiuni originale, ce actualizează sensul şi valoarea poetică a operei lui Macedonski.

*

D. G. Călinescu a scos o ediţie critică a poeziilor lui M. Eminescu, într'o foarte utilă şi îngrijită înfăţişare. Cunoscător în deaproape al operei eminesciene, după ce într'o succintă prefaţă arată ce s'a realizat până acum în această privinţă, caracterizând ediţiunile critice ale lui Titu Maiorescu, G. Ibrăileanu şi C. Botez, profesorul de estetică literară dela universitatea din Iaşi, urmăreşte cronologic opera poetică a celui care i-a prilejuit, mai de mult, o aşa de frumoasă şi originală lucrare de doctrină literară.

Caracteristica ediţiei de faţă constă în modul inteligent de a da opera poetică a lui Eminescu într'o ortografie modernizată şi unificată, cum a încercat, în parte şi Ibrăileanu. Deasemenea, notele ce însoţesc fiecare poezie aduc o vedere originală atât asupra izvoarelor de inspiraţie ale poetului, cât şi în ceeace priveşte valoarea estetică a fiecăreia.

M. G. CONSTANTINESCU

1) ed. Fundaţia pentru literatură şi artă „Regele Carol II", p. 348, 539.

2) ed. Fundaţia pentru literatură şi artă „Regele Carol II", p. 472, 1939.

3) ed. Cultura Naţională-Ciornei, p. 278, 1939.